

ПРАКТИЧНА РОБОТА - 8

ТЕМА: ВИЗНАЧЕННЯ ІНДЕКСІВ БУДОВИ ТІЛА ТА ЖИВОЇ МАСИ ЗА ОСНОВНИМИ ПРОМІРАМИ КОНЕЙ РІЗНОГО НАПРЯМКУ ПРОДУКТИВНОСТІ

Мета заняття: Навчити правильно користуватися вимірювальними інструментами, вірно вимірювати коней і використовувати дані промірів у зоотехнічній роботі.

На практичному занятті необхідно визначити для коня такі проміри: висоту в холці, косу довжину тулуба, обхват грудей та обхват п'ястя.

Дані проміри використовують при бонітуванні коней, запису у державну книгу племінних коней (ДКПК), для визначення індексів будови тіла та живої маси.

Для взяття промірів використовують такі інструменти: мірна палиця Лідтіна (розроблена у 1887 р.) і мірна стрічка. Мірною палицею вимірюють висоту в холці та косу довжину тулуба, а стрічкою – обхват грудей та обхват п'ястка. При взятті промірів мірною палицею необхідно обов'язково перевірити шкалу, за якою проводитиметься вимірювання.

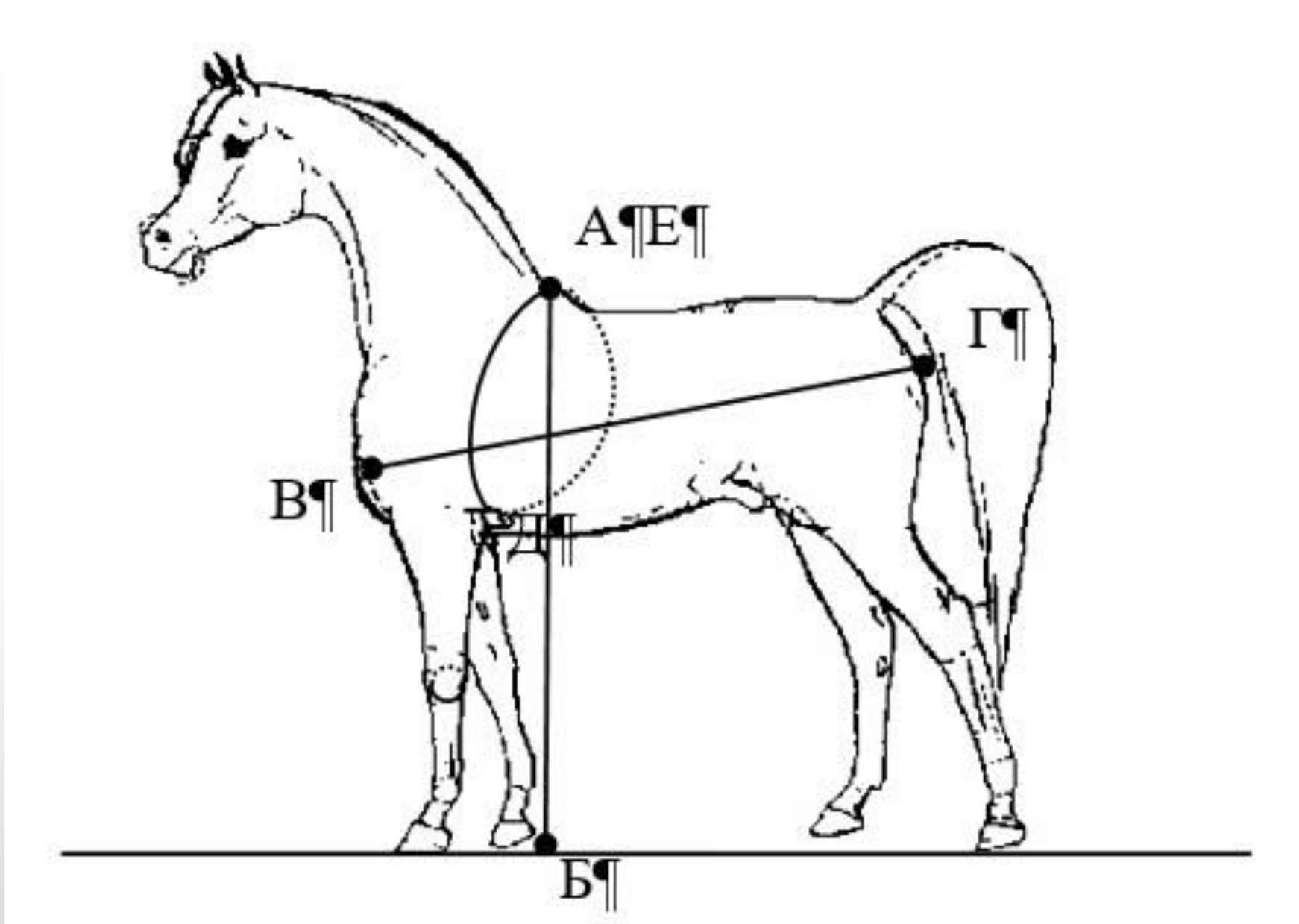

Рис.1. Точки взяття промірів у коня.

Правила взяття промірів:

1. Коня потрібно поставити на рівну поверхню, щоб передні і задні кінцівки стояли паралельно одна одній.
2. Уважно перевірити стан шкіри на наявність різних ушкоджень у точках взяття промірів.
3. Якщо кінь лякливий, то помічник рукою прикриває йому ліве око, заспокоює його, дає ласощі тощо.
4. Всі проміри беруть з лівого боку коня.
5. Якщо кінь не дає визначити обхват п'ястя, смикаючи кінцівкою, потрібно підняти йому протилежну ногу.
6. При визначенні висоти в холці мірну палицю ставлять вертикально, нижній кінець якої повинен знаходитися навпроти зовнішньої п'ятки лівого копита передньої кінцівки, а верхню поперечну планку опускають на найвищу точку холки (рис., лінія АБ).

7. У випадку, якщо кінь підкований, то від показника висоти в холці потрібно відняти 1 – 2 см (товщину підкови).
8. Косу довжину тулуба рекомендується вимірювати з помічником. Точки взяття промірів: передня – плече-лопатковий суглоб, задня – сідничний горб (рис., лінія ВГ). Мірну палицю потрібно тримати паралельно до тулубу коня.
9. Обхват грудей визначають за допомогою мірної стрічки, яка має проходити по дотичній до задніх кутів лопаток (рис., лінія АД). Після того, як обхватили грудну клітку, кінці стрічки потрібно дещо стягнути.
10. Обхват п'ястя вимірюють у найтоншому його місці (у нижній частині верхньої третини п'ястя).
11. Проміри висоти в холці, косої довжини тулубу та обхвату грудей визначаються до цілого, а обхват п'ястя – до 0,5 – 0,25 см.

Проміри коней записують за таким ключем:

висота в холці – коса довжина тулуба – обхват грудей – обхват п'ястя

Приклад: 171 – 174 – 198 – 21,5

Індекси – це співвідношення певних промірів, виражених у відсотках. В конярстві на основі чотирьох основних промірів вираховуються такі індекси: формату, обхвату грудей, обхвату п'ястя:

-Формату = (Коса довжина тулубу/Висота в холці)x100%; [1]

-Індекс грудей = (Обхват грудей/Висота в холці)x100%;[2]

-Індекс обхвату п'ястя = (Обхват п'ястя/Висота в холці)x100% ;[3]

Живу масу коней визначають за способами:

- проф. У. Дюрста - $M = O \times K$, де [4]

M – жива маса коня, кг;

O – обхват грудей, см;

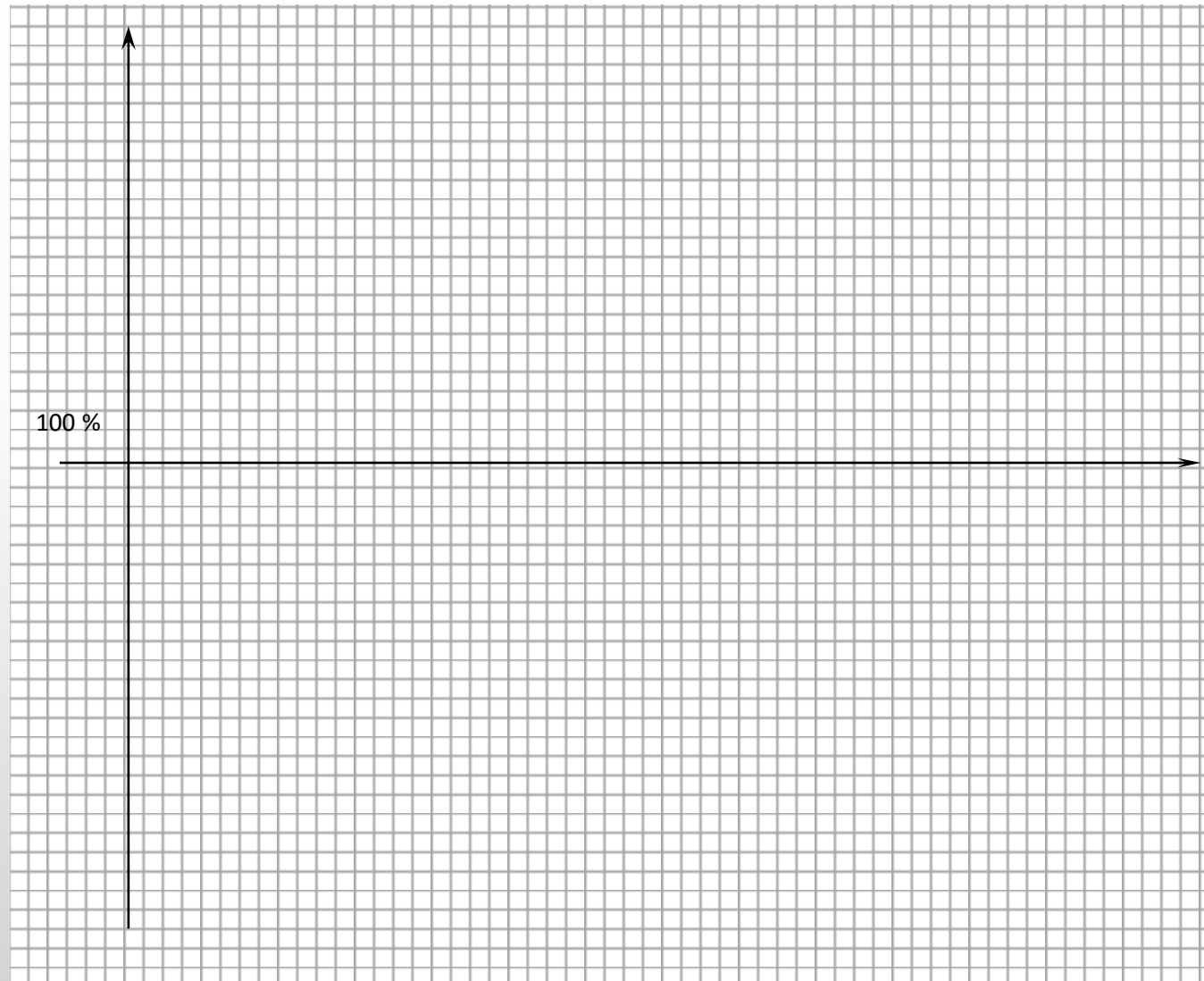
K – коефіцієнт (для легких коней – 2,7, середніх – 3,1, важких – 3,5)

- проф. А.А. Маторіна - $M = 6 \times O - 620$ [5]

- за експериментальною англійською стрічкою

$M = (\text{Обхват грудей}^2 \times \text{Коса довжина тулуба}^2) / 11877$

Завдання 2. На основі промірів побудувати екстер'єрний профіль (за 100 % взяти проміри будь-якого з п'яти коней);

Завдання 3. Визначте живу масу коней за різними способами, табл..2.

Таблиця 2

Визначення живої маси коней

Кличка	Порода	Жива маса, кг		
		за У. Дюрстом	за А.А.Маторіним	за англ. експерем. стрічкою

Завдання 1. На підставі наведених нижче даних порівняйте динаміку зростання молодняку основних місцевих порід коней, що розводяться табунним способом, кг.

Таблиця 3.

Проміри молодняку місцевих порід коней

№ варіанта	Кличка	Проміри			
		висота в холці	коса довжина тулубу	обхват грудей	обхват п'ястку
1	Gustota	156	160	184	19
	Grad Viz	161	155	179	20
	Grossnaister	146	147	170	19
	Gaz Viz	153	153	176	18,5
	Gazelle Viz	156	161	185	19,5
2	Groza	158	155	179	19
	Goninka	153	157	168	19
	Grunt	156	155	172	19
	Geniopia	156	158	177	19
	Gunka	156	158	177	18
3	Finlande Viz	150	149	168	18
	Fend D'Ukraine	163	163	185	20,5
	Favoritka Viz	166	166	186	20
	Filadelfia Viz	170	163	185	21
	Formula Viz	154	155	170	18
	Григорівка	152	152	170	18

№ варіанта	Кличка	Проміри			
		висота в холці	коса довжина тулубу	обхват грудей	обхват п'ястку
4	Fantomas D'Ukraine	162	160	182	19
	Fata Matata	157	159	184	18,5
	Fasova	160	157	180	19
	Fjord D'Ukraine	153	150	175	19
	Forever D'Ukraine	170	167	189	21,5
6	Ібіца	151	151	172	18
	Лімп	148	150	171	18,5
	Немісил	160	158	175	19,5
	Відома	146	148	164	19
	Гандбол	152	152	167	18

Контрольні запитання

- 1. Назвіть європейську класифікацію коней за висотою в холці.*
- 2. Як змінюється індекс формату коней з віком і чому.*
- 3. Вкажіть, з якою метою використовують проміри коней в зоотехнічній роботі.*